

‘Ik heb de Heer gezien’

Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament: Jesaja 43,1-7

Schriftlezing Evangelie: Johannes 20,1-18

Inleiding

Van de apostelen Petrus, Johannes en Jacobus en van Paulus natuurlijk hebben wij brieven. Wij kunnen lezen wat zij schrijven over de betekenis van Jezus' opstanding. Maar wat zou de apostel aller apostelen, wat zou Maria Magdalena verkondigd hebben over de ontmoeting met haar opgestane Heer? Als eerste wordt zij door Jezus gezonden. 'Ik heb de Heer gezien!' luidt haar boodschap aan de leerlingen van Jezus. Hoe gaat die boodschap verder?

Grady van den Bosch

Prediking

Gemeente van Jezus Christus, onze opgestane Heer,
Van de apostelen Petrus, Johannes en Jacobus en van Paulus natuurlijk hebben wij brieven.
Wij kunnen lezen wat zij schrijven over de betekenis van Jezus' opstanding.
Maar wat zou de apostel aller apostelen, wat zou Maria Magdalena verkondigd hebben over haar opgestane Heer? Als eerste wordt zij door Jezus gezonden. 'Ik heb de Heer gezien!' luidt haar boodschap aan de leerlingen van Jezus. Maar hoe gaat die boodschap verder?
Jammer genoeg zijn er van Maria uit Magdala geen brieven bewaard gebleven, terwijl zij toch naar alle waarschijnlijkheid een belangrijke apostel is geworden. Er is wel een stukje van een Evangelie naar Maria gevonden, ruim een eeuw geleden, wellicht in de traditie van haar verkondiging.
Maar geen enkel brieffragment.

Wat ik nu wil doen, is jullie een brief voorlezen, die Maria van Magdala geschreven zou kunnen hebben, naar mijn idee. Geen echte brief dus. Verzonnen. Maar verzonnen op grond van gegevens uit de Evangelien. Daar probeer ik mij aan te houden.
De brief die ik jullie voor wil lezen begint zo:

Aan al mijn zusters en broeders waar dan ook, van Maria Magdalena, de eerste gezondene door Jezus Christus.

De genade en vrede van Jezus, onze geliefde rabbi, zij met jullie allen!

Geliefde broeders en zusters,

Ik heb iets ervaren, waardoor alles anders is geworden; en ik heb mijn leermeester beloofd om dat aan jullie te vertellen. Dat doe ik nu, in deze brief.

Het liefst zou ik het zelf komen zeggen, in plaats van schrijven, omdat ik weet hoe belangrijk het kan zijn, om persoonlijk te worden aangesproken; om elkaar dan aan te kunnen kijken en vragen te stellen aan elkaar. Maar zelf komen kan nu eenmaal niet. Daarom deze brief.

Laat ik beginnen bij het begin – tenminste mijn begin. Ik heet Maria. Maria ben ik. Maar er was een tijd, dat ik níet wist wie ik was. Er zaten stemmen in mijn hoofd, die mij overschreeuwden. Bezetenheid wordt dat genoemd. Zoals bij een bezetting de vijandelijke macht het voor het zeggen

heeft. Die stemmen riepen dat ik níks was; dat ik niks had te willen; dat ik er net zo goed niet kon zijn.

Toen riep iemand mij bij mijn naam: 'Maria!' Dat was Jezus van Nazareth. En van verbazing over zoveel gezag waarmee hij mij riep, hielden de stemmen hun mond en vertrokken.

Toen kwam ik tevoorschijn. Van heel diep werd ik opgegraven door het noemen van mijn naam. Alsof ik opnieuw werd geboren.

Sinds die tijd ben ik Jezus blijven volgen. Samen met de mannelijke discipelen die jullie kennen.

En een aantal vrouwelijke volgelingen. En zo hebben we in Jezus' nabijheid vaker kunnen zien, wat ik dus zelf had meegemaakt: dat Jezus namens zijn Vader iemand bij name riep: 'Natanael!' 'Lazarus!' 'Zacheüs!' en dat diegene het gevoel kreeg: ik word gekénd; ik bén iemand; voor wie mij roept – voor God is er maar één zoals ik. Mijn naam staat gegrift in zijn hand.

En zo gingen ze zich ook gedragen: als unieke mensen, die iets van hun leven wilden gaan maken, niet alleen voor zichzelf, ook voor anderen.

Het ging niet altijd zo gemakkelijk, met alleen het noemen van iemands naam. Er waren soms diepgaande gesprekken nodig om mensen tot andere gedachten te brengen. Tot het besef, dat ieder mens uniek is voor God – dat dat een geschenk is, een gave; maar ook een opgave; om te leven zoals God jouw unieke leven bedoelt.

Tijdens zulke gesprekken hebben we Jezus vooral als leraar leren kennen. Rabbouni – onze leermeester, noemden we hem.

Vooral voor ons vrouwen was dat een bijzondere ervaring, om iemand onze leraar te kunnen noemen. Want waar wij vandaan komen, vindt men het meestal niet nodig, dat vrouwen veel weten of veel leren.

Wat voor iemand Jezus was als leraar? Niet een leraar die zijn mening zomaar aan anderen oplegde. Hij hield ervan als mensen vragen gingen stellen en uiteindelijk zelf tot inzicht kwamen.

Daaruit sprak, vond ik, een groot vertrouwen in zijn gespreksgenoten.

Rabbouni – mijn leermeester – zo noemden wij hem met liefde en respect.

Dat hij moest sterven. Hij die bij zovelen hoop wekte. Die juist het goede in mensen wist op te roepen. Blijkbaar werd tegelijk ook het kwaad gemobiliseerd. Waarom?

Ik ga dáár nu niet verder op in. Anderen hebben erover geschreven – Paulus en Johannes – over de macht van het kwaad; over waarom Jezus sterven moest.

Maar één ding wil ik wel zeggen: toen hij gestorven was, was bij mij alle hoop de bodem ingeslagen. Al mijn geloof in één klap weggevaagd.

Nee, goedheid zou het nooit winnen van het kwaad. Boze stemmen zouden altijd weer de overhand krijgen. En ieder die zichzelf geeft zoals Jezus, gaat er uiteindelijk aan kapot.

Hoe het verder ging, weten jullie van de evangelist Johannes. De ontzetting, toen ik óók nog merkte, dat het graf van Jezus leeg was. Hoe ik naar de anderen rende. Hoe zij mij niet geloofden, voordat zij het met eigen ogen zagen: dat het graf inderdaad leeg was en zijn lichaam dus weggehaald moest zijn.

Hoe ik huilend bij het graf stond en door mijn tranen heen meende engelen in het graf te zien op de plek waar Jezus' lichaam had gelegen. Hoe ik in tranen om mij heen keek, de graftuin in, op zoek naar een spoor, maar tegelijk verblind door verdriet. Hoe ik meende, dat de tuinman mij aansprak, tot ik hoorde: 'Maria!' en ik antwoordde: 'Rabbouni – lieve meester!'

Mijn zusters en broeders, talloze malen is al aan mij gevraagd: Maar wat zag je dan precies? Hoe zag Jezus er dan uit? Was het echt zijn lichaam of maar schijn? Was hij dezelfde of was hij veranderd? Mijn antwoord is telkens: ik zou het werkelijk niet weten. En ik moet jullie zeggen: daar gaat het mij ook niet om. Want wat mij zo geraakt heeft, is niet wat ik zág – met mijn ogen, maar wat ik toen ging zien – met mijn hart.

Wat mij zo geraakt heeft, is het inzicht dat Jezus mij gaf, enkel door het noemen van mijn naam. Door het horen van mijn naam beseftte ik, dat wat ik heb mogen ervaren tijdens mijn leven, Jezus moet zijn overkomen door de dood heen. Ooit werd ik geroepen bij mijn naam, mijn naam die uniek is voor God, en de machten die mij eronder hielden, moesten zwijgen. Ik werd tevoorschijn geroepen. Ik stond op, ik kwam tot leven.

Zó staat ook Jezus' naam gegrift in de palm van Gods hand. Het kwaad en de dood hadden Jezus bedolven, maar zij hebben niet het laatste woord. God heeft het laatste woord. Mijn lieve kind, opstaan jij! heeft God geroepen.

Mijn broeders en zusters, misschien schieten mijn woorden tekort en kan ik jullie niet goed overbrengen wat ik ben gaan zien. Zelf heb ik dat dikwijls bij de brieven van onze broeder Paulus, zijn inzichten en redeneertrant vind ik soms moeilijk te volgen. Misschien is wat ik probeer uit te drukken ook voor jullie moeilijk te begrijpen.

Onthoud dan tenminste één ding: Voor de tweede maal ben ik opgestaan. Want ik heb weer nieuwe hoop gekregen. Ik kan het niet laten. Het komt niet uit mijzelf, maar omdat Jezus mij blijft aanspreken. Ook na die éne ontmoeting. Ook toen ik hem los moest laten. Ook nu hij niet meer bij ons is.

Heel zijn wijze van leven en alles wat hij ons heeft geleerd, blijft bij mij boven komen als het enige wat toekomst heeft, ondanks alle harde feiten.

Mijn zusters en broeders, dit is wat ik jullie wilde schrijven, in opdracht – zo zie ik het – van onze leermeester. Weet je geroepen bij je naam. Weet je groepen tot een leven van hoop.

De liefde van God, die ons bij name kent,
de genade van onze Heer Jezus Christus
en het vuur van de Geest
met jullie allen,
Amen